

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentele:

Un an 400 Lei. — Șase luni 200 Lei. — Trei luni 100 Lei. — Pentru străinătate un an 800 Lei. Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Prețul inserțiilor: un gir pe 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiile

Să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

Să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrierile nefrancoate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Statul și grija sufletelor

Bărbații de stat cei mai serioși, vânătorii isteți în apa tulbure a politicii, și demagogii de-a treia mână, au ajuns în zilele noastre în fața unui greu examen.

Masele poporului pe care, până ieri alaltăieri, le puteau îmbăta cu apă rece, prin război s'au trezit la o viață nouă. Masele, care până acum stăteau ca fața la pământ și nu aveau ca suprem ideal alta, decât satisfacerea nevoilor materiale, azi ne uimesc cu declarațiile lor că au suflet.

Cuvintele maseelor, în opoziție cu trecutul, au început să fie de ordin sufletesc. Masele cer și dansele parte din plăcerile culturii și ale civilizației, și stăruie ca atâtea și atâtea probleme sociale să fie deslegate după gustul lor.

Am ajuns vremurile când nu mai poți cârmui pe nimeni cu forța brută, ci numai cu mintea, cu înțelepciunea și bunătatea. Seducătorii fără suflet ai maseelor acuză și-au trăit traiul și și-au mâncat mlaaiul. Cu aria de-a promite poporului soarele, luna și stelele, nu mai merge. Viitorii conducători de societăți și popoare vor trebui să cunoască bine *legile sufletului*. Cu dreptatea, fie aceasta cât de dureroasă, se împacă toată lumea; nedreptatea, fie făcută cu ori câtă dulceață, nu o mai primește nimeni.

Țăranul, care cu ani de zile nu vede orașul, muncitorul care își petrece trei sferturi din viață în mine, cer și ei un loc la soarele culturii omenești.

Gândurile acestea mi le-au inspirat și-rele unui gazetar, care deunăzi spunea într-o foaie: «Prietenii mei preoți vor înțelege acum: statul actual, națiunea actuală nu mai sânt solidare cu trecutul, *ele sânt altceva*. Formulele cu biserica și națiunea sânt perimate. Să căutăm altceva».

Are perfectă dreptate gazetarul. Acesta este crezul general la noi: Biserica merge pe calea sa, ear statul pe altă cale.

Cu toate acestea, noi credem că statul *foră să vrea, dar de sila bucuros* va trebui să se apropie de biserică. Și eată de ce:

Statul convins, că niște cetățeni pîpîrniciți la trup nu sânt harnici nici să țină moștenirea trecutului, necum să lupte luptă grea, în viitor își dă toată silința să promoveze cât mai mult cultul sănătății fizice. Și bine face.

Vîntul neamului nostru este fundamental condiționat de vigoarea trupească a generațiilor care vin. Un stat cu oameni slăbănogi se poate considera în tot momentul bătut.

Dar, dacă în statul nostru educația fizică ar fi lăsat cel mai mare avînt și s'ar practica pe toată linia cu roade admirabile, rămâne în picioare întrebarea: oare statul, decă are cetățenii musculoși, este el pe deplin asigurat? Sânt oamenii musculoși, *eo ipso*, oameni buni, oameni iubitori de muncă și ordine? Musculatura este garantă și pentru calitatea omului?

Cred că nu.

Governarea omului nu pornește nici din mîni, nici din picioare, ci de alt undeva:

din lăuntru omului. Când lăuntru omului e bun, atunci omul este element de valoare pentru stat; când lăuntru său este rău, atunci statul are de a face cu un protivnic al său.

Cine să reguleze acest lăuntru al omului? Statul, vor răspunde unii.

Polția și jandarmeria vor putea reglementa mîinile, spinarea și picioarele, — dar niciodată *internal* din care pornește valoarea sau ticlășia omenească.

Cine dar? Noi susținem cu tărie, că instituția care va da calitatea, sufletul bun musculosului, este și poate fi numai *biserica*. Fără munca bisericii, statul, în vecii vecilor nu va avea nici soldații, nici funcționarii, nici învățătorii, pe cari îi cere.

Tot ce a făcut Dumnezeu pe lume e bine, și Dumnezeu a lăsat și biserica o mîinare a ei specială de a face educația sufletescă a oamenilor. Statul poate da musculatură cetățenilor săi, dar nici când nu va putea, cu nici un mijloc, să suplimenteze munca bisericii, fiindcă biserica este un lucru firesc lăsat de Dumnezeu oamenilor. Orice încercare de a te rupe de biserică, se isprăvește foarte rău.

De aceea, noi preoții, cari avem ca deviză să nu ne încredem în natura oamenilor, ci în răndueala firească lăsată de Dumnezeu, admitem că azi sânt foarte mulți oameni cari profesază teoria că statul nu are de a face nimic cu biserica, dar credem că *natura lucrurilor* va aduce cu sine că statul va trebui să vină în brațele sfintei biserici.

FOIȘOARA

Icoane din viața bisericii

— Anul 1804 —

(Urmare)

Preoții din Sășău și furturile

În comuna Sășău, Scaunul Nocrichului, ungurește Ujegyház, comună mestecată cu sași și cu români, pe la anul 1804, se întâmplau mai multe furturi. Mai mari satelor, mai mari județului, mai mari scaunului săsesc al Nocrichului au luat se vele măsuri aspre pentru sfărarea hoților și stăpînire furtisagurilor. Măsurile dirigătoriei lumești cum se vede nu aveau mare efect. Dacă se afla ceva din lucrurile furate, acele nu pe calea dirigătoriei lumești viniau la cunoștința publică. Mai mare decât judecătoria lumească era pe vremea aceea puterea bisericii. Lucrurile furate nu se duceau la primăria co-

munei, ci la preoții bisericii noastre, ca pe celelalte acestea să fie restituite celor păgubași.

Insă să vedem cazul concret.

Sub Nr. 820 intră la Consistorul nostru o arătare a Oficiului din scaunul Nocrichului de cuprinsul, că de o vreme încoace în satul Sășău s'au întâmplat multe furturi. Unele lucruri dintre cele furate s'au dat preoților neuniți de acolo spre a le întoarce păgubșilor. Dirigătorii săsesci au chemat pe preoții satului înainte, și i-au strîns, să arete fețele acelor, cari au adus la dănsii unele sau altele din lucrurile furate, ca pe calea aceasta să se poată făcătorii de rele a se găsi, și prin cuviincioasă lor pedensire Sășăușenii să fie la adăpost de frica acelor umări. Preoții însă nu voiau să arete pe nime, zicînd, că ei le-au aflat acele lucruri în lăcășurile lor, fără de a ști prin cine s'au adus acolo.

De aceea Oficiul a aflat de lipsă datornicește a recuivăli pe Consistoriu,

ca el foarte strîns să silească pe poftorții preoți a arăta pe unii ca aceștia, cari — după cum este de a se crede nu li sînt necunoscuți — altmîntreia ei ca furi, sau ca părtăși cu dănsii, (Complices) se vor socoti, și se va urma cu cînsă, sau spre odihnirea satului se vor strînge a pune jurămînt despre aceea, precum lor nici un for nu le este cunoscut.

Consistorul a eșit înscușit din dilema, în care era strîmtozat. S'a scris administratorului protopopiatului Săcădății, de care se ține satul Sășău, ca numai decă să cheme înaintea sa pe jeluții preoți, și îndestulit să le arete (ex planet) și să-i instrulăiească, precum ei numai acelea furte au datorita a le ținea tănuite fără a descoperi pe făcătorii acelor, cari le-au venit la cunoștință sub pecetea ispoedaniei iar pe făcătorii de rele, a cărora fapte, afară de celea spovedaniei li s'ar fi tămplat a le cunoaște, întocmai ca și mireni sînt dator a le descoperi unde se cuvină. Altmîntrelea de se va găsi, că ori din ce pricină ar

O lege naturală este că, ori mergi cu biserica ce are menirea și priceperea să îndrepte oamenii, dinlăuntrul lor, ori te lapezi de dansa, — și atunci te afunzi cu siguranță. Tertium non datur.

Prof. Dr. Ștefan Cioroiu.

Nr. 10293/926 Ep.

Notificare oficială

Discul Nașterii Domnului pentru Internatul arhiepiscopesc

În baza concluziei Venerabilului sinod arhiepiscopesc Nr. 34/922 referitor la înființarea Internatului arhiepiscopesc, pentru orfanii de preoți, prin aceasta dispunem, ca la sărbătorile Nașterii Domnului, din acest an, să se poarte în toate bisericile din arhiepiscopia noastră un disc în favorul acestui internat.

Sumele încasate în singuraticile parohii se vor administra oficiilor protopresbiteriale, de unde se vor trimite apoi până la 1 Februarie Consiliului arhiepiscopesc pe lângă raport însoțit de-o consemnare întocmită după comuna biserică.

Date fiind greutatea mari ce avem de întâmpinat cu întreținerea acestui internat, Onorata preoție este poartă să îndemne credincioșii noștri să contribuie în măsură cât mai largă la susținerea lui.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 10294/926 Ep.

Discul dela „Botezul Domnului” în favorul fondului mitropolitan

Atragem atențiunea oficiilor protopresbiteriale și parohiale la dispozițiile concluziei congresului Nr. 236, din anul 1878, pentru înființarea unui fond mitropolitan, conform căruia în tot anul la sărbătoarea „Botezul Domnului” trebuie să se poarte un disc separat în toate bisericile din mitropolia noastră în folosul nimitului fond.

Prin urmare oficiile parohiale să dispună purtarea acestui disc, iar suma ce se va aduna să se trimită oficiului protopresbiterial, de unde se vor trimite apoi imediat Oficiului nostru de casă.

Sibiu, la 10 Decembrie 1926.

Consiliul arhiepiscopesc.

Bapțiștii la Liga Națiunilor?

Realizarea cât mai nentârziată a unității naționale neexcepționabile a fost, și ar trebui să fie și în viitor, datoria de conștiință a tuturor guvernelor. Directiva aceasta în activitatea unui stat permite întrebarea mijloacelor ce-l stau la dispoziție fără considerare la interese străine, care își reclamă protecție din principii umanitare. Când consecințele propagandei deosebite baptiste ne sânt cunoscute, nu poate fi miraculoasă atitudinea ministrului prin care se interzice această propagandă. Cu toată libertatea de gândire și simțire ce acordă statul nostru cetățenilor săi, fi va el un ministru care să stea spatic față de acești usurpatori a simbolului național fără a fi considerat lipsit de simțul datoriei sale? Fapt împlinit, propaganda baptistă este interzisă spre înfrățirea inimicilor noștri. «Natural» urmează: alarmarea lumii, contra statului nostru, care este astăzi spin în ochii multora.

Cum anunță zările engleze, la Worcester a fost un congres al asociației baptiste, la care participat și dl Rushbrooke, președintele organizației baptiste universale, care se ocupă în discursul său mai deapropie cu bapțiștii din România, declarând guvernul român de «tiranic» față de bapțiști și anunțând congresului că e pregătit a înainta un protest Ligei Națiunilor pentru atitudinea guvernului nostru față de bapțiști.

Această amenințare nu prea ne pune pe gânduri; ne miră însă concepția unora despre rolul Ligei în mijlocul națiunilor. Doar, fără multă bătaie de cap, atribuția aceia reese din însăși numirea ei; ea există în vederea protecției națiunilor, și nu a diferitelor organizațiuni care nu implică în sine interese naționale. Seta bapțiștilor e o asociație a cărei bază o formează credința și nu naționalitatea, dovadă membrii ei de naționalități deosebite ale căror interese înaintea Ligei Națiunilor nu pot prima intereselor unei națiuni compacte care în tot momentul e îndreptățită a-și reclama dreptul de consolidare înaintea Ligei pentru care aceasta a luat ființă.

Săntem în firma credință că Liga la tot cazul își va delimita rolul la adevărata sa chemare îndrumând pe dl Rushbrooke la respectarea unei națiuni suverane în dispozițiile sale.

Pr. A. Bodu.

Deputați congresuali din cler pe teritoriul arhiepiscopiei de Alba-Iulia și Sibiu, au fost aleși în 9 Decembrie a. c. următorii:

1. În cercul Sibiu-Sebeș: *Matei Voileanu*, consilier arhiep. Sibiu.
2. În cercul Deva-Zărand: I. P. C. Sa arhimandritul *Dr. Vasilie Stan*, directorul școlii normale «*Andrei Șaguna*» Sibiu.
3. În cercul Hațeg-Oraștie: *Dr. George Proca*, consilier arhiep. Sibiu.
4. În cercul Sighișoara-Medias: *Trandafir Scarobef*, consilier arhiep. Sibiu.
5. În cercul Brașov-Trei-Scaune: *Dr. Iosif Blaga*, protopop Brașov.

820. Incitutul Oficiol din scaunul Ujegy-hazului de dato 11 August pres. 14 aceeași lună a. c. arătând că de o vreme încoace în satul de sub jurisdicția sa Săsăuș (Sachsenhausen) s'au tâmplat multe furtisaguri, fiindcă unele lucruri dintre cele furate s'au dat preoților neuniți de acolo spre ale întoarce păgubașilor, au chemat pe numiți preoți înainte și i-au strins, ca să arete pe fețele acelea, cari un lucru sau altul de furat au adus la dănsii, spre a se putea pe calea aceasta făcătorii de rele a se găsi, și prin cuvințioasa lor pedepsire Săsăușenii a se face singuri de a nu se mai teme de acest fel de urmări, însă preoții nu voesc a arăta pe nime, zicând, că ei le-au aflat acelea lucruri în lăcașurile lor, fără de a ști prin cine s'au adus acolo și tocmai pentru aceea au găsit de lipsă reprezentanșul oficiol pe Consistorium datornicește a-l recușurii, ca foarte strins să silească pe porțorii preoți a arăta pe unii ca aceștia — (după cum este de a se crede, nu le sunt necunoscute) — altminterile ei ca furi sau ca părtași cu dănsii (Complices) se por socoti, și se va urma ca dănsii, s'au spre odihnirea satului se vor strânge a pune jurământ despre aceea, precum lor nici un fur nu le este cunoscut.

Administratorul protopopiatului Săcădății de care se ține satul Săsăuș, să se porunciască, numat decât să cheame înaintea sa pe jeluții preoți și îndestulii să le arete (explanet) și să-i

Anunț

Subsemnatul aduc cu onoare la cunoștință On. public și în deosebi a celor pe cari li privește mai deapropie, că Literalele fundaționale ale Fondului înființat de mine cu 2000 lei pentru procurarea darurilor de Crăciun pe seama bolnavilor săraci și a copiilor din interiorul Spitalului public din Sibiu, — la care fond au mai contribuit și următorii domni: 1. Ioan Th. Cuciuc, proprietar din Craiova, cu 2000 lei; 2. Dr. Gheorghe Bolintineanu, directorul spitalului, cu 1000 lei; 3. Ioan Ciorănescu, student în literă și poet în București, cu 500 lei; 4. Dr. Lazar Popovici, medic șef de oraș din Sibiu, cu 500 lei; 5. Dr. Nicolae Comșa, medic primar și prefect al județului Sibiu, cu 500 lei; 6. Dr. Ilie Beu, senator și medic practicant din Sibiu, cu 500 lei; 7. Romul Simu, secretar al «Astei» din Sibiu, cu 200 lei, lângă care se mai adaugă interese de depunere de 475 lei, — care Literale fundaționale s'au înaintat Inspectoratului IV Sanitar Brașov spre aprobare, — au fost însoțite, fără a fi aprobate, cu decizii din 15 Mai a. c. Nr. 2896, în care se dă expresiune părerii, că această inițiativă particulară ar putea lua ființă în afară de vreo instituție de stat. — Astfel colecta de mai sus în suma de 5675 lei depusă în 9 Noemvrie a. c. la banca «Albina» în libel Nr. 64107 o am atașat «Fondului cultural și de binefacere» întemeiat de mine și soția mea Maria n. Banciu, în 18 Ianuar 1925 cu capitalul de 20000 (douăzeci mii) lei pentru comuna Tilișca. Acest fond, care de atunci încoace a mai crescut, se va pune în lucrare începând cu anul 1927 și se va administra de organele bisericii ortodoxe române de acolo, după următoarele norme:

1. 40% din venitul anual se vor da ca burse;
2. 11% din venitul anual ca remunerație preoților pentru pomenirea tuturor donatorilor la sf. slujbe și celebrarea Parastasului în 8 Septembrie în fiecare an pentru cei morți;
3. 4% remunerație slujitorilor bisericești;
4. 5% remunerație episcopilor pentru administrarea Fondului;
5. 15% ajutor elevilor săraci dela școala din loc;
6. 15% milostenie săracilor în ajunul Nașterii Domnului;
7. ear restul de 10%, adaus permanent la fond, ca să crească în continuu;
8. Cel ajutat din cele 40 %, după ce vor ajunge în stare bună materială, să restituie fondului în decurs de 3 ani din totalul ajutorului primit câte 10%, deci în total 30%, rămânându-le ca dăruiri 70%.

Domnilor donatori, mai sus înșirați le exprim calde mulțumiri pentru sumele donate.

Sibiu, 12 Decembrie 1926.

Ioachim Munteanu

prot. în retrag., confes. Spît. public.

fi tăinuit vreun făcător de rău și într-un acest chip iar fi părținit, nu numai dela slujba preotească se vor lipsi, ci sub aceeaș pedeapsă ca dănsii vor fi puși. Despre aceste măsuri ale Consistoriului să fie încunoștințat și reprezentanșul Oficiol din Nocrich cu acel adaos, că dacă jeluții preoți și după aceasta ar zice, că nu cunosc pe cei ce au adus la dănsii lucruri de furat, la jurământ încă numai încât-i despre fețele, a cărora faptele nu sub ispovedanie le-au cunoscut, se pot pune.

Lucrurile petrecute acum o sută de ani avem să le judecăm noi azi. E greu să te transpuși în situația de atunci. Biserica totdeauna a dat mână de ajutor forurilor civile, când i s'a cerut în interesul binelui public. Așa a urmat ea și în cazul concret. Preoțimea noastră din Săsăuș e grav bănuită, că cunoaște pre cei cu furtisagurile, că ea sprijinește hoții în paguba locuitorilor neromâni din Săsăuș.

Din dilema aceasta i-a scos Consistoriul prin soluția ce a dat cestiunei cu furtisagurile din Săsăuș.

Înstruălușă precum ei numai acelea fapte au datorita a le ținea tănuite, fără de a descoperi pe făcătorii acestora, cari le au venit în cunoștință sub pecetea ispovedaniei, iar pe făcătorii de rele, a cărora fapte afară din calea ispovedaniei li s'ar fi templat ale cunoaște, întocmai ca și mireni sunt datorati a le descoperi unde se cuvine. Altminterile de se va găsi, că ori din ce pricină ar fi tănuit vre-un făcător de rău, și întracel chip i-ar fi părținit, nu numai dela slujba preotească se vor lipsi, ci și sub aceeaș pedeapsă ca dănsii vor fi puși. Despre care și reprezentanșul oficiol cu acel adaos să se înștiințeze, că dacă jeluții preoți și după aceasta ar zice a nu cunoaște pe cei, cari au adus la dănsii lucruri de furat, la jurământ încă numai încât-i despre fețele, a cărora faptele nu sub ispovedanie le-au cunoscut se pot pune.

Țiganii din Apold și stratele din biserică

Este interesant a vedea cum prin tradiție se moștenesc unele situații veacuri de-arând. Un cunosător al lucrurilor de azi, se va mira auzind cum se succed unele situații din veac în veac. Pre noi ne-a mirat aflând în protocolul consistoriului din 1804 ca în oglindă perondându-se cearta dintre protopopul dela Sighiș

Răspunsul

de dr. VASILE BOLOGA, dir. l.c., la întâmpinarea
colegilor săi cu prilejul trecerii la pensie.
(Vezi T. R. Nr. 83-1926.)

Sânt impresionat, și e explicabil, pentru că m'au surprins dñii colegi cu acest aranjament festiv, despre care eu n'am putut afla nimic până astăzi, când dñele colege dela liceul de fete au binevoit a mă onora cu invitarea. Exprim dñor colegi profund simțita mea mulțumită și trebuie să-i felicit, că au știut lucra cu atâtă meșteșug, ca să le fie tălănită, până în momentele din urmă, nobila intențiune pentru mine atât de obligatoare.

Mărturisesc, că nu am fost obișnuit cu atâtă atenție publică. Eu eram obișnuit, să adaug puterile mele la munca comună pentru interesele școlii române, să pun umărul totdeauna, alături cu frații mei, la promovarea tuturor cauzelor noastre publice. Și atunci îmi părea mai ușor. Astăzi, pare a fi mai greu, căci stau singur în fața stărilor suferințelor din trecut viscos al școlii române din Ardeal.

Trecut viscos, trebuie să zic, durere. Cu toate acestea am trecut repede 38 de ani, pare că au sburat... Dar nu 38, ci 40 de ani, pentru că eu, înainte de a fi trimis la universitate, pentru studii mai înalte, ca bursier al bisericii noastre strămoșești, am funcționat doi ani (1882/83 și 1883/84) și la școala noastră poporală-contesională, ca învățător-primar și ca învățător-director la școala noastră din Vinerea și din Orăștie. Nu vreau uita niciodată acei doi ani, care i-am petrecut în sinul poporului nostru și în sinul colegilor mei dela școala poporală, care săvâresc o muncă atât de binecuvântată pentru binele public.

Pe timpul stăpânirii străine însă, eram în continuă luptă pentru școala românească. Adversarul îl purta Sămbețele, și noi, nu odată ne întorceam din arena luptelor vieții publice, răniți și însângerați până în adâncul sufletului, căci cine ar fi fost în stare să înfrunte poporul, ce se ridica asupra noastră... Abia un război mondial i-a putut găsi o deslegare.

Retrași între cei patru pereți ai modestei noastre școli, dacă mă găsim vre-o liniște. La umila noastră catedră, unde se dăpăna firul cunoștințelor programatice, se strecura totodată, tanquam aliud agens, și căldura sentimentelor noastre de educație, în spiritul cultului limbii strămoșești și al idealului nostru național. Această paralelă firească, între știință și sentiment, bine înțeleasă pe vremuri de tinerimea noastră școlară, era pentru noi singura mângâiere în cariera didactică din Transilvania. Alte beneficii nu existau.

Marele arhieri Șaguna i-a succes, să deștepte acest interes pentru școală în sinul poporului român. Și tinerii români, creșcuți la sinul bisericii, grăbiau din răspuri, să aducă tributul lor pe altarul școlii române.

Din această sfântă însuflețire a răsărit prin 1885/86 și școala civilă de fete cu internat a Asociației din Sibiu, cea dintâi școală supe-

șoara și preoții din Daneș, cearta din parohia Vale la Săliște între preoți și parohieni, și cearta pentru stranele din biserică dintre românii și țiganii din Apold lângă Mercuria.

Obștea românească din Apold socotește rătăcire oarbă prefensiunea Țiganilor dela 15 Mai 1804 de a li se da și lor din cele 30 de strane din biserică.

Ca și în zilele noastre așa și acum o sută de ani protopopul locului a fost îndrumat să caute a împăca pe credincioșii din Apold.

451. Obștea românilor din Apoldul-Mare prin instanța din pres. 15 Mai a. c. arătând, că Țiganii de acolo cer ca să le dea și lor strane în biserică, fără de a socoti, că acelea numai 30 fiind, cu cheltuiala însuși a obștei românești făcute, ba încă nice lor destule fiind cere dela Consistorium, ca printr-o rezoluție să-i îndrepte pe acei țigani a se întoarce dela oarba lor cerere.

Suplicații prin o rezoluție să se îndrepte la protopopul locului, care va avea cele căzute după cererea ori chiar și dreptul suplicașilor, ca ceta ce-i sunt mai de aproape cunoscute lucrurile a dispozițional.

(Va urma)

riară de fete cu internat și cu drept de publicitate în sinul poporului român din Transilvania și părțile ungurene. Asociațiunea noastră a adus atunci nespus sacrificii. Și poporul nostru dela sate a grăbit cu obolul său. La această școală am fost chemat și eu în 1 Septembrie 1888, și am răspuns cu devotament chemării onorifice. Iar prosperarea și nivelul acestei școli, la care ajunsesse în timpul din urmă, în ochii tuturor, era mândria și satisfacția noastră. Și voua aminti cu plăcere, că cele mai bune familii române aduceau fetele lor la această școală, din toate provinciile române, începând dela Bucovina, Maramurăș, Crișana, Banat, Ardeal, Otenia, chiar și din București. Aici, sub stindardul cultural al Asociației, ca într-o familie părintească, deprindeau cultul limbii și al muzicii noastre naționale, pe lângă o îngrijită educație și instrucție. Emulația nobilă a acestor fete ale poporului nostru din diferitele provincii române, era simbolul unității noastre naționale, de care bunul Dumnezeu ne-a și învrednicit în timpul din urmă.

Astfel a decurs munca noastră până în timpul fetei care a României-Mari, când școala Asociației n'a prefăcut în liceul de fete «Domnița Ileana» de astăzi. Cum funcționează și cum operează de atunci încosce acest institut, sub ocrotirea binevoitoare a Statului român, cu un corp profesoral mult mai numeros ca în trecut, nu e trebuință să mai ilustrez. Ajunge, cred, să arăt spre iubitele eleve ale școlii, acest cordon de gingășie, de nobleță și de speranțe frumoase pentru viitorul poporului român, pentru care eu, le adaug din inimă: urări de bine!

M'a pătruns și m'a covârșit la acest act, mai presus de toate, gestul *Malestății Sale Regelui nostru Ferdinand I*, glorioi lui nostru Domnitor, când, la propunerea înaltului său sfetnic, dl. ministru al instrucției: *I. Petrović*, a binevoit a-mă împărăti și pe mine de grațioasa Sa apocrie, acordându-mi «*Răspiala Muncii Cl. I*», la răspântia de 40 de ani a modestei mele activități pe terenul vieții noastre școlare.

Exprim profundul meu omagiu și înaltă recunoștință. Și rog pe dl. inspector școlar: *I. Bratu*, și pe această cale, să fie respectuosul meu interpret în acest sens.

Iar dupăce știm, că Augustul nostru Saveran e suferind, implor scutul Atotputernicului Dumnezeu, să-l trimită harul său ceresc pentru deplină însănătoșare, întru zile îndelungate, pentru binele patriei și al supușilor Săi credincioși.

Școlii române, al cărei serv credincios am fost și voin fi, îi aduc urări de prosperare...

Știri ziaristice. Din Târgu-Murăș primim Nr. 2 al foii *Astra*, organ săptămânal al despărțământului Murăș al Asociației. Director și redactor responsabil este dl. Vasile Al. George. Abonamentul anual, pentru țărani și muncitori, este numai 100 lei. Redacția și administrația: T. Murăș, Bulevardul Regina Maria 64. — Noul organ conține numeroase sfaturi potrivite pentru țărani și muncitori. Li dorim succes la muncă și viață lungă.

Meritată osândire. Am raportat, într'un număr trecut, că după desvelirea monumentului dela Guruslău, închinat memoriei lui M. hai Vi-teazul, doi unguri din partea locului, îndemnați și plătiți de al treilea, au rupt tricolorul de pe monument. «Viteji!», aresați și trimiși în judecată, au fost acum osândiți: cei doi făptuitori la 3 luni închisoare și câte 500 lei amendă, al treilea la 10 zile închisoare.

Adunare de reorganizare a ținut în Câmpia Turzii în 12 l. c. desăptământul Vinului de sus al Asociației culturale. S'a ales un comitet, conform regulamentului, și s'au înscris noi membri la această instituție de cultură națională.

† Ioan Marcu sen, măestru pardositor, membru onorar al Reuniunii culturale-naționale a meseriașilor români din Sibiu, membru al Comitetului parohial al Bisericii ortodoxe române din Sibiu, Sub. Iosefin și al comitetului «Societății române de înmormântare» din Sibiu, după lungi suferințe, împărășit cu Sf. Taine, și-a dat sufletul în mâinile Creatorului Marți, în 7 Decembrie a. c., la ora 5 dim., în anul al 75 lea al etății. Rămășițele pământești ale răposatului au fost așezate spre odihna de vecl în 9 Decembrie din casa proprie, strada Bisericii Nr. 6, în cimitirul central din Sibiu. Odihnească în pace!

Reșul de buze... Ținra soție a unui muzicant, Balog, din Budapesta, gătindu-se într'una din zile să facă vizite la rudeni și prietene, n'a uitat să-și coloreze buzele cu prea obișnuitul «rouge». În timpul unei vizite a început să se vaite de usturimi cumplite ce simțea la buze. Durerile întinzându-se, a consultat un medic, care a constatat otrăvire de sânge. Femeea adevăc se intoxicasă printr-o scâgietură dela buze cu otrava produsă din atingerea «roșului» cu tubul de consistență ce-l conținea, — și n'a mai putut fi salvată. A murit în groaznice chinuri.

OCAZIUNE! Un aparat mic, excelent de fotografat, marca *Ika*, cu stativ de nickel și ca 4 casele, se vinde ieftin la: *Librăria Arhidiecezană*, — Sibiu.

ȘTIRI LOCALE

A izbucnit Brașovul să aibe în fruntea sa un primar român. Interesele culturale românești din Sibiu, desconsiderate de majoritatea primăriei actuale în frunte cu un primar neromân, cer neapărat ca și în orașul nostru să se facă, în cel mai apropiat viitor, tot ce s'a putut face la Brașov.

Mare concert. Cântărețul de renume, dl. Oh. Foleacu, prim bas al operii române din București, va da Joi în 16 Decembrie, ora 9 seara, un mare concert în sala Urania. La pian dna M. Klein-Hintz. Programa conține aril din opere și alte cântece, între care și poporale. Biletele se găsesc la *Librăria Săteanului* și seara la casă.

Conferențe. Duminică în 5 Dec. a conferență în seria de conferințe din desp. Sibiu în sala cea mare a prefecturii jud. Sibiu, dl. prof. univ. Const. Diclescu, despre Ținuturile Daco-Romane în epoca migrațiilor. Publicul numeros a ovaționat pe trimisul «Extensiunii Universitare» din Cluj. A doua zi, Luni, în 6 Dec. a vorbit tot acolo dl. secretar gen. al ministerului sănătății publice, Dr. Oh. Banu; conferențiarul a trecut în revistă generalele boalele de care suferă omeneșii acum, în special: fizia, sifilisul, pelagra, arătând mijloacele cu care se luptă știința medicală în potirva lor. — În 9 Dec. seara, a vorbit secretarul literar dl. Horia Petra Petrescu la «Reuniunea meseriașilor români» din Sibiu, introducând fiind de președ. reuniunii dl. prof. la Acad. teologică Dr. Nic. Colan. Meseriașii au ascultat cu plăcere discursul secretarului, cele trei lecturi ale acestuia și declamațiile tinerilor sodali. A urmat loteria tradițională, cu premii broșuri vrednice de cetit, și părăria «Dumnezeu vede» cu cotizații benevole, obicei introdus de regretatul V. Tordășanu.

INFORMAȚIUNI

Recladirea palatului regal.
In urma unui mare incendiu din noaptea de 7-8 Decembrie 1926 s'a distrus o parte mare din corpul central al palatului regal din capitală, în special sala tronului. În ședința de Joi a camerei s'a depus un proiect de lege, din inițiativă parlamentară, pentru recladirea palatului din Calea Victoriei. Viitoarea lucrare se așteaptă să fie o nouă podoadă arhitectonică. Ea va fi și un omagiu de recunoștință, din partea țării întregi, către marele nostru Saveran, întregitor de țară.

Restaurarea mănăstirii, clădite de voevod Constantin Brâncoveanu la Sămbăta de sus, lângă Făgăraș, înaintează cu zor. La primăvară se vor relua lucrările, se va completa interiorul și se vor clădi și chilii noi. Un drum dela șoseaua națională va duce drept la sfânta mănăstire.

Concurs pildurilor. Societatea culturală din Cernăuți, Academia Populară, organizează pentru Duminică, în 19 Decembrie a. c., un concurs public de: colinde, irozi, urături ș. a. La concurs participă elevi și eleve dela toate categoriile de școli din oraș. Intrarea pentru public este gratuită. Concurenții vor executa cântările și jocurile exact după obiceiul locului de unde sânt. Se distribuie câte trei premii pentru următoarele grupuri: 1. *Irozi* (capra, malanca, etc.); 2. *Colinde*, cântare solo, sau în grupuri, și cor; 3. *Urături* (solo, la grupuri, cu steaua, cu buhaiul etc.). — Asemenea concursuri ar trebui organizate în cât mai multe centre, care (în la bunele dașini din bătrâni.

Nr. 1801/926

(124) 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Doboli de jos, protopopbiteratul Sf. Gheorghe, se publică prin această concurs cu termen de 30 zile de la prima apariție a concursului în Telegraful Român.

Venitele împreună cu acest post sânt:

1. Întregire dela stat.
2. Casă parohială cu supraedificate economice și grădina de pomi și legume.

3. De prezent în arendă forțată este o sesie parohială de 29 jugare cat. de clasa I; împietritura se va face în cursul anului viitor.

4. În caz că la împietritură se va menține sesia parohială actuală, atunci simbrile dela credincioși nu va primi.

5. În caz că la împietritură nu se va primi nimic ca sesie parohială, atunci prețul ales va primi dela fiecare familie (cam 150 de familii) câte 25 litri grâu și câte 25 litri ovăș.

6. Venitele stolare uzitate (cam 2000 lei anual).

Reflecții îndreptate la acest post sânt pofiti să și trimită cererile provăzute cu documentele necesare în termenul legal subsemnatului, având a se prezenta și în parohie spre a face cunoștință cu credincioșii.

Sf. Gheorghe la 24 Noembrie 1926.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial din Doboli inf.

Aurel Nistor
protopop.

Nr. 9817/926 Epitr.

(123) 1-2

Pădure de stejar de vânzare

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu are de vânzare în pădurea numită «Tufari» situată în hotarul comunei Cisnădie 721 arbori de esență stejar, reprezentând un volum de cca 935,431 m. c. lemn de lucru și 1020 steri lemn de foc, precum și 264 arbori de esență carpen reprezentând un volum de circa 48 steri lemn de foc.

Cei ce doresc a cumpăra acești arbori să și înainteze ofertele lor încheiate Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu până la 5 Ianuarie 1927.

Condițiile pentru vânzarea și exploatarea acestor arbori se pot vedea în biroul Inspectoratului realității arhiepiscopice în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Sibiu, din ședința Consiliului arhiepiscopesc, dela 23 Noembrie 1926.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 921/926.

(122) 1-3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei Braza cl. II și Voivodenii mari cl. III, protopopbiteratul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Esfomentele împreună cu postul din:

1. Braza, cele fasonate în coala B, cu întregirea dela stat, și casa parohială cu curte și grădină;

2. Voivodenii mari, cele fasonate în coala B, congrua dela stat, foșirea progăzii și două jugare celeșie pământ arabil.

Concurenții au a-și înainta cererile conform normelor în vigoare în termenul dat subsemnatului oficiu protopopesc și până în 8 zile înainte de alegere să se prezenteze poporului în biserică spre a cânta sau a celebra și cuvânta.

Făgăraș, la 26 Noembrie 1926.

În înțelegere cu consiliile parohiale.

Oficiul protopopbiterat ort.-român:

Nicolae Borzea,
protopop.

(125) 1-1

Licitație minuendă

Comuna bisericăscă ort. română Măceu, protopopbiteratul Hațeg, jud. Hunedoara, dă pe calea licitației publice minuendă renovarea biserică, pe zua de Duminică în 19 Decembrie 1926, la ora 1 p. m. în localul primăriei comunale din Măceu, pe lângă următoarele condiții:

1. Prețul exclamării: 150.000 Lei.

2. Doritorii de întreprindere vor depune înainte de începerea licitației un vadiu de 10% din prețul strigării în bani gata sau în alie hărți de valoare acceptabile. Vadiul aceluia, căruia i se va încredința întreprinderea, i se va extrada numai după colaudare, ear celorlalți licitatori îndată după terminarea licitației.

3. Comitetul parohial își rezervă dreptul de a încredința cu excularea lucrării pe acela dintre mirus oferteni, care va prezenta mai multă garanță de soliditate.

4. Planul aprobat de P. V. Consiliu arhiepiscopesc sub Nr. 7410 din 4 Septembrie 1926 se poate vedea la oficiul parohial din Măceu.

5. Participanților la licitație nu se licheazăază spese.

Simeon Albu

paroh, preș. comitetului parohial.

La Librăria Arhiepiscopicească se află în vânzare

Mai Aproape De Tine, Doamne!...

— Meditațiile unui închinător —

De Dr. Gr. Cristescu, profesor la «Academia Teologică» Sibiu. — Preț 100 Lei.

La Librăria Arhiepiscopicească, Sibiu, se află de vânzare:

Prețul G. Petrov:

Pe urmele lui Hristos

traducere de: Episcopul Nicodem Munteanu

Preț: Lei 45.—, plus spese de porto Lei 5.—.

La Librăria Arhiepiscopicească din Sibiu se află de vânzare

Parți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sălașului Ioan Meșanu, arhiepiscop și mitropolit.

Preț: lei 30 plus porto postal 10 Lei.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhiepiscopicească, Sibiu

Cântările bisericesti

după melodii de celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note și aranjate de

Dumitru Cuntan

Preț: Lei 100, plus spesele poștale Lei 15.

Cântări funebreale

pentru cor de băieți, de:

Dumitru Cuntan

Preț: Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

La Librăria Arhiepiscopicească din Sibiu se află de vânzare

Fr. W. Foerster:

Hristos și viața omenească

în românește de Nicolae Colan

Partea I

Preț: Lei 65.—, plus spese poștale Lei 12.—

Partea II

Preț: Lei 65.—, plus spese de poștă Lei 12.—

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate la administrația ziarului

Telegraful Român

La Librăria Arhiepiscopicească din Sibiu se află de vânzare:

Din viețile Sfinților

de Episcopul Nicodem

Preț: Lei 4.— plus porto postal Lei 2.—.

Crășma trează

(un program de luptă contra beției)

de Episcopul Nicodem

Preț: Lei 4.— plus porto postal Lei 2.—.

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuit pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțesti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Se află de vânzare la Librăria Arhiepiscopicească

PRIBEGII

comedie în 2 acte, localizare după NESTROY

de Dr. Sebastian Stanca

Preț 10 Lei. — Plus porto poștal 5 Lei.

Vlăduțul mamei

comedie într'un act de LUPEANU

Preț 8 Lei. Plus porto poștal 5 Lei.

Liturgia pentru cor mixt, pe extensivitate de 11 corle 8te mare, legată frumoasă. Preț 65 Lei. trimisă recomandată la adresa cumpărătorului. Cuprinde pe lângă cântările liturgice sf. Ioan Gură de aur imnurile și troparele celor 4 praznice mari, fericiile, rând servetele arhieriei, trei Heruvici, concerte (priesne) etc. — Se poate comanda prin trimiterile înainte a prețului în contra rmabrus la Timotei Pogovici.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhiepiscopicească

Călăuza Agricolă

cuprinzând date și îndrumări din economia câmpului, pomării și vierii, legumării și florării, în trei tomuri, de

Dimitrie Comșa

Tomul I Economia câmpului . . . Lei 90

Tomul II Pomării și vierii . . . " 50

Tomul III Legumării și florării . . . " 60

Se expediază numai contra Ramburs

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhiepiscopicească a apărut:

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal

în secolul XVII

de

Silviu Dragomir,

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. I.

Cu 150 documente anexate.

Preț 50 Lei.